

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Petru Moraru.

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, S. Ciobanu și partea vătămată Vatamaniuc Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2015, în cauza penală în privința lui,

Mereuță Ion Efim, născut la 14 octombrie 1958, originar din sat. Dîngeni, r-nul Ocnița și domiciliat în mun. Chișinău, str-la Sf. Gheorghe nr. 12.

Datele referitoare la examinarea cauzei:

1. 08.05.2013-17.03.2014 (prima instanță)

2. 21.05.2014-27.01.2015 (instanța de apel)

3. 08.04.2015-19.05.2015 (instanța de recurs).

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 17 martie 2014, ***Mereuță Ion Efim*** a fost achitat de sub învinuirea în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Prin aceeași sentință acțiunea civilă a lui Vatamaniuc Ion a fost respinsă.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Mereuță Ion a fost învinuit de organul de urmărire penală de faptul că el, în perioada lunilor aprilie - mai 2010, urmărind scopul primirii ilegale a mijloacelor bănești, susținând în fața lui Vatamaniuc Ion că are influență asupra persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul Procuraturii raionului Hîncești și a Judecătoriei Hîncești, în vederea determinării ultimilor să aplice în privința cumnatului ultimului, Simon Marin, care era inculpat în cauza penală Nr.1-56 nr.2009200370, fiind învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (6) Cod penal, o pedeapsă nonprivativă de libertate sau cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționînd cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, a solicitat de la Vatamaniuc Ion bani în sumă de 10000 euro.

Continuîndu-și acțiunile criminale îndreptate la atingerea scopului, exprimate prin primirea ilegală a mijloacelor bănești de la Vatamaniuc Ion, în a doua jumătate a zilei de 17 mai 2010, Mereuță Ion, aflîndu-se în apropierea Spitalului Clinic Republican, situat pe str. N.Testemițanu, nr. 29 din mun. Chișinău, a primit de la Vatamaniuc Ion bani în sumă de 10000 euro, echivalentul în valuta națională - 159900 lei, pentru a influența persoanele cu funcții de demnitate publică din cadrul Procuraturii raionului Hîncești și a Judecătoriei Hîncești în vederea determinării ultimilor să-i aplice lui Simon Marin o pedeapsă penală nonprivativă de libertate pentru infracțiunea de care era inculpat, asigurîndu-l pe Vatamaniuc Ion că cumnatul său Simon Marin va fi condamnat la o pedeapsă nonprivativă de libertate sau cu suspendarea condiționată a

executării pedepsei aplicate și sentința nu va fi contestată.

Acțiunile inculpatului de către organul de urmărire penală au fost calificate în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, precum că I. Mereuță a pretins, a acceptat și a primit bani în proporții deosebit de mari, pentru sine și pentru o altă persoană, susținând că are influență asupra persoanelor cu funcții de demnitate publică, pentru a-i face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, adică a comis traficul de influență.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror și avocat în numele părții vătămate, care au solicitat următoarele:

- procurorul – casarea acesteia, rejudicarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis și la amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale.

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a indicat că soluția instanței de fond nu a fost argumentată, fiind doar parafrazate declarațiile martorilor și exclusă în calitate de probă înregistrarea audio a comunicării părții vătămate cu inculpatul, care, după cum considera acuzarea, a fost administrată în conformitate cu Codul de procedură penală.

- avocatul în numele părții vătămate - casarea totală a acesteia, rejudicarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, la o pedeapsă cu aplicarea art. 90 Cod penal și admiterea acțiunii civile privind încasarea de la inculpat în favoarea părții vătămate a prejudiciului material în sumă de 9500 (nouă mii cinci sute) euro.

În motivarea cerințelor sale, avocatul a indicat că instanța de fond neîntemeiat nu a luat în considerație probele acuzării administrate în cadrul cercetărilor judecătorești și a exclus un șir de probe, care de fapt pe deplin demonstau vina inculpatului în cele incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2015, care a fost pronunțată integral la 24 februarie 2015, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, fiind menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că declarațiile martorilor Simon Marin, Simon Eleonora, Brînoveanu Vasile, Vatamaniuc Mariana, nu demonstau vina inculpatului, deoarece acești martori nu erau martori oculari, ei au depus declarații din cuvintele părții vătămate, or, niciunul din ei n-a văzut momentul transmiterii banilor, ci cunoșteau despre aceasta din spusele primului.

Instanța de apel a dat apreciere critică și probelor materiale prezentate de către partea acuzării, după cum urmează:

- confirmarea “Moldindconbank” privind transmiterea lui I. Vatamaniuc de către E. Simon la 17.05.2010 prin tranzacțiile nr. 12809 - 1999 euro, nr. 12810 - 1999 euro, nr. 12818 - 1999 euro, nr. 12817 - 1999 euro; s-a considerat că această probă nu demonstra vina inculpatului, deoarece prin ea se confirma doar faptul că I. Vatamaniuc a primit bani de la E. Simon și nicidecum nu se indica la faptul că inculpatul ar fi comis fapta incriminată;

- CD-R, prezentat de Vatamaniuc Ion și stenograma discuțiilor purtate la 19.09.2010 de persoanele “A” și “B”; s-a considerat că instanța de fond corect a apreciat ca fiind inadmisibilă și corect a exclus din probatoriu comunicarea înregistrată de către Ion Vatamaniuc cu dictofon pe CD-R, deoarece potrivit art. 132⁹ Cod de

procedură penală, interceptarea și înregistrarea comunicărilor se efectuează de către organul de urmărire penală sau de către ofițerul de investigații; asigurarea tehnică a interceptării comunicărilor se realizează de către autoritatea abilitată prin lege cu asemenea atribuții, utilizându-se mijloace tehnice speciale.

În așa mod s-a ajuns la concluzia că această probă a fost obținută ilegal, n-a fost autorizată de judecătorul de instrucție astfel fiind inadmisibilă. Totodată, s-a indicat că acest CD - R nu demonstra vina inculpatului, deoarece nu era clar a cui voci au fost înregistrate, inculpatul negînd apartenența vocii sale la careva din vocile înregistrate, iar alte probe care ar demonstra contrariul, la dosar n-au fost administrate;

- Ordonanța de ridicare a informației privind convorbirile telefonice efectuate de la numărul GSM 069171742, postul de telefon a lui Mereuță Ion; procesul-verbal de ridicare de la I. Vatamaniuc a unui dictofon de modelul "Samsung"; raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1416 din 29.06.2011, care a stabilit, că suportul informațional al purtătorului de informație Digital voice Recorder "Samsung YV-120" conține un dialog ce este susținut între două persoane și careva semne de montare nu au fost stabilite; procesul-verbal de examinare a obiectului, descifrările telefonice; s-a indicat că nici această probă nu demonstra vina inculpatului, deoarece prin acestea s-a probat doar faptul convorbirilor telefonice între partea vătămată și inculpat însă reieșind din relațiile sale de rudenie, acest fapt nu era neobișnuit, Ion Vatamaniuc muncea la lotul de pămînt a lui Mereuță Ion; utiliza automobilul, care îi aparținea; este ruda soției inculpatului.

- Sentința Judecătorei Hâncești pe cauza penală nr. 1-56/2010 în privința lui M. Simon; decizia Colegiului penal al Curții de Apel mun. Chișinău din 22.09.2010 pe cauză penală de învinuirea lui Marin Simon, prin care a fost respins apelul procurorului în Procuratura Hâncești - Vasile Disculțu, declarat împotriva sentinței Judecătorei Hâncești din 18.05.2010 pe cauza Simon Marin Ion, sentința fiind menținută fără modificări: în baza art. 264 alin. (5) Cod penal - 6 ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 4 ani; s-a indicat că aceste probe nu demonstau vina inculpatului, deoarece organul de urmărire penală nu a prezentat probe ce ar confirma, că emiterea acestor acte a fost influențată prin acțiunile inculpatului.

- Procesul-verbal de confruntare din 09.12.2010 între inculpat și partea vătămată; Procesul-verbal de verificare a declarațiilor lui V. Brînoveanu la locul infracțiunii din 26.01.2011, care a arătat ușa biroului inculpatului din Institutul Oncologic, unde el l-a așteptat pe I. Vatamaniuc, care discuta cu Mereuță Ion; s-a indicat că și aceste probe nici într-un caz nu confirmau vina inculpatului, deoarece nici una din ele nu indica la aceea că el într-adevăr a primit ilegal mijloace bănești de la partea vătămată în sumă de 10 000 euro, în scopul indicat în învinuire.

Reieșind din cele indicate, instanța de apel a conchis că inculpatul n-a pretins, n-a acceptat și n-a primit bani în proporții deosebit de mari, pentru sine și pentru o altă persoană, susținînd că are influență asupra persoanelor cu funcții de demnitate publică, pentru a-i face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale.

În astfel de împrejurări, instanța de apel a respins argumentele apelanților, precum că probele și înscrisurile sus-indicate demonstau vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate lui, deoarece atât la etapa urmăririi penale, cât și la faza cercetării judecătorești, partea acuzării nu a prezentat nici o probă pertinentă și concludentă ce ar dovedi faptul că inculpatul a primit ilegal mijloace bănești de la Vatamaniuc Ion, în

sumă de 10 000 euro, în scopul indicat în învinuire.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție ca fiind depus la 13 martie 2015 și care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale, procurorul critică soluția instanței de apel indicând că probele administrate în cadrul cercetărilor judecătorești demonstrează pe deplin vina inculpatului în fapta incriminată, enumerându-le pe fiecare în parte și astfel indică asupra faptului că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel (fără a le specifica) și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6.1. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar și de către partea vătămată care a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție ca fiind depus la 16 martie 2015 și care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale, partea vătămată indică că instanțele de fond și apel nu au cercetat sub toate aspectele probele prezentate la dosar, dar au pus la baza emiterii hotărîrilor doar declarațiile inculpatului, pe cînd atît în cadrul urmăririi penale cît și în cadrul judecării cauzei au fost acumulate probe concludente și suficiente, care în cumul indică direct la vinovăția inculpatului în fapta incriminată.

La fel, se indică asupra lipsei unei expuneri de către instanța de apel cu referință la demersul avocatului părții vătămate privind audierea martorului Simon Eleonora și excluderii neîntemeiate în calitate de probă a înregistrărilor audio a convorbirii între partea vătămată și inculpat, care indică direct asupra comiterii faptei de către inculpat și care, după părerea părții vătămate a fost administrată în corespundere cu prevederile Codului de procedură penală.

În același context, recurentul indică privind lipsa expunerii de către instanța de apel asupra unor probe ale acușării precum, raportul de constatare tehnico-științifică care demonstrează că convorbirile înregistrate pe acesta sunt originale, asupra coincidenței convorbirilor telefonice care indică asupra purtării unor dicuții la telefon în timpul și locul indicat de către partea vătămată și martorul Mariana Vatamaniuc, precum și asupra coincidenței între conținutul înregistrărilor audio și declarațiile martorului Brînoveanu Vasile, care au fost și verificate la fața locului.

Se mai indică asupra netemeinicii concluziei instanței de apel, privind lipsa puterii probante a hotărîrilor în privința lui Simon Marin odată ce nu s-a demonstrat că la adoptarea lor au fost influențați procurori sau judecători. Aceasta, după cum indică recurentul nici nu este necesar or, dacă s-ar demonstra influența acestor subiecți, inculpatului avea să-i fie incriminată comiterea infracțiunii prevăzută de art. 324 Cod penal și nu cea de la art. 326 Cod penal.

La fel, este criticat faptul că instanța de apel nu a apreciat toate probele în cumulul său, dar a apreciat fiecare probă separat, în special pe cele indirecte, apreciind neîntemeiat lipsa forței probante a lor.

7. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul,

instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Colegiul lărgit constată că în principal recurenții critică modalitatea de apreciere a probelor de către instanțele de fond și apel.

Astfel, rezultă că criticele formulate au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel și cărora aceasta le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în pct. 5 al prezentei decizii, referindu-se la toate motivele invocate în apel, motivare pe care instanța de recurs și-a însușit-o pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

Totodată, motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, astfel, criticele formulate de recurenții numiți nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării hotărârii contestate, ca fiind ilegală.

Reaprecierea probelor, în modul propus de către autorii recursurilor, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărârii instanței de fond, apoi verificate de instanța de apel, prin continuarea judecării cauzei în fond, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei, la fel, constatându-se lipsa temeiurilor de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Colegiul lărgit consideră necesar de a confirma suplimentar concluzia despre faptul că nu există pe cauză martori care ar fi văzut momentul transmiterii banilor de la partea vătămată la inculpat, iar unicul martor direct al acestor pretinse acțiuni (Vatamaniuc Mariana), a indicat că știa că banii au fost transmiși și nu a indicat că a văzut acest moment (V. 2, f.d. 131). La fel, declarațiile martorului Brînoveanu Vasile despre faptul că a auzit discuțiile dintre inculpat și partea vătămată, trezesc anumite dubii, deoarece primul la faza urmăririi penale a indicat că a auzit discuția de după ușă, iar la faza judecării a indicat deja că a auzit discuția prin ușa întredeschisă, nefiind sigur nici la ce etaj se afla biroul inculpatului. De asemenea, la faza urmăririi penale, în cadrul verificării declarațiilor lui Brînoveanu Vasile la fața locului, ultimul nu a indicat că ușa de la biroul inculpatului era întredeschisă. (V. 1, f.d. 77-81; V. 2, f.d. 132). Tot în acest context urmează a fi remarcat faptul că sunt contradictorii declarațiile părții vătămate referitor la perioada în care pretins a transmis suma de 10000 euro inculpatului. Astfel, în cadrul audierilor de la începutul procesului penal, partea vătămată indica că suma sus indicată i-a fost solicitată de inculpat în luna iulie 2010 (V. 1, f.d. 7-8), după care în cadrul judecării cauzei acesta deja indica că banii au fost transmiși în luna mai 2010 (V. 2, f.d. 48-51). La fel, erau contradictorii și declarațiile referitor la sumele pretins transmise inculpatului, deoarece în cadrul depunerii declarațiilor în faza incipientă a procesului penal, partea vătămată indica că a fost împrumutată și transmisă de către soacra sa suma de 10000 euro (V. 1, f.d. 7-8), după care, în cadrul audierii în fața instanței de fond a declarat că soacra a transmis suma de 8000 euro (V. 2, f.d. 48-51).

Nu în ultimul rînd, declarațiile martorilor în prezenta cauză urmează a fi apreciate și prin prisma relațiilor de rudenie ale acestora, precum și luînd în considerație că atît din declarațiile inculpatului, atît și din cele ale părții vătămate, rezultă că în perioada de referință, ultimul presta inculpatului servicii agricole și de construcție, iar în final partea vătămată a deteriorat automobilul încredințat lui de către inculpat și fără a-l repara, nu a îndeplinit angajamentele ce țin de lucrările inițiate (V. 2, f.d. 50; 66-68).

Colegiul lărgit menționează și faptul că la judecarea cauzei, instanța de apel a respectat principiul contradictorialității în procesul penal, acordînd posibilități egale

părților pentru susținerea pozițiilor lor și anume, la demersul avocatului părții vătămate din 18.11.2014 de a audia martorul Brînovceanu Vasile, a fost amînată ședința judiciară pentru data de 27.01.2015, în cadrul căreia acesta a și fost audiat, iar în partea ce ține de audierea martorului Simon E., avocatul personal a indicat că va fi imposibil de a o audia (V. 2, f.d. 138-140).

Totodată, corect a fost apreciată ca inadmisibilă și corect exclusă din probatoriu comunicarea înregistrată de către Ion Vatamaniuc cu dictofon pe CD-R, deoarece potrivit art. art. 132¹ alin. (1), 132² alin. (1) lit. c) și 132⁹ Cod de procedură penală, interceptarea și înregistrarea comunicărilor constituie o măsură specială de investigație, care se efectuează doar în cadrul urmăririi penale și numai în condițiile și în modul prevăzute de Codul de procedură penală; acestea se efectuează de către organul de urmărire penală sau de către ofițerul de investigații; asigurarea tehnică a interceptării comunicărilor se realizează de către autoritatea abilitată prin lege cu asemenea atribuții, utilizîndu-se mijloace tehnice speciale. Iar declarațiile martorului Brînovceanu Vasile, care la faza de urmărire penală a declarat că discuțiile dintre partea vătămată și inculpat au fost înregistrate pe un telefon mobil, ridică semne de întrebare asupra autenticității sursei (dictofon) pe care a fost înregistrată discuția. Pe lîngă aceasta, în cadrul cercetărilor judecătorești nu a fost stabilită nici apartenența vocilor înregistrate, fapt ce contribuie la imposibilitatea luării în considerație a rezultatelor constatării tehnico-științifice nr. 1416 din 29.06.2011, care a stabilit că înregistrarea efectuată pe dictofon nu a fost modificată, odată ce nu este clar între cine au avut loc acele discuții.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că hotărîrea instanței de apel nu este afectată de erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, iar asupra recursurilor în cauză urmează să pronunțe soluția prevăzută la art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală – respingerea recursurilor ca inadmisibile, cu menținerea hotărîrii atacate.

8. În conformitate cu art. art. 338, 435 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de procurorul adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, S. Ciobanu și partea vătămată Vatamaniuc Ion, în cauza penală în privința lui *Mereuță Ion Efm*, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2015.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 09 iunie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Petru Moraru